

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 442/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P. C. S., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/300/2010-35 z 21. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P. C. S., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P. C. S., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 CoE 300/2010-35 z 21. júla 2010 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Návrhom na vykonanie exekúcie podaným dňa 15. 02. 2010 súdnemu exekútorovi Mgr. D. K., so sídlom... B. sa sťažovateľ domáhal vymoženia sumy 3.365,90 EUR s príslušenstvom špecifikovaným v uvedenom návrhu na základe exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok RK-44/08/GR zo dňa 18. 04. 2008, právoplatný dňa 05. 06. 2008 a vykonateľný dňa 09. 06. 2008.

Uznesením č. k. 11 Er/95/2010-15 zo dňa 30. 04. 2010 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v rozsahu nad 1659,83 EUR a v časti úroku z omeškania nad 8,5 % ročne zo sumy 1659,83 EUR s odôvodnením, že ide o plnenie, ktoré je právom nedovolené a v rozpore s dobrými mravmi.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietol nedostatok oprávnenia exekučného súdu preskúmať vecnú stránku exekučného titulu, teda zaoberať sa vôbec a posudzovať skutkové a právne závery orgánu, ktorý ho vydal, posudzovať ich správnosť a tiež poukázal aj na nesprávnosť samotných skutkových a právnych záverov exekučného súdu.

Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 5CoE/300/2010-35 zo dňa 21. 07. 2010 potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu.

Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne bolo sťažovateľovi doručené dňa 24. 08. 2010...

Porušovateľ sa s argumentmi sťažovateľa o nedostatku právomoci exekučného súdu preskúmať a zaoberať sa vecnou stránkou exekučného titulu nevyporiadal vôbec, napriek tomu že pre posúdenie vecí to malo podstatný význam, išlo teda o právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. IV. ÚS 115/03).

Porušovateľ v odôvodnení len označil zákonné ustanovenia, ku ktorým uviedol „... v náväznosti na § 219 ods. 2 O. s. p, odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.“

Z uznesenia porušovateľa nevyplýva jediný argument k odvolaniu sťažovateľa zo dňa 29. 06. 2010 proti uzneseniu súdu prvého stupňa a tam uvedeným skutočnostiam. Podanie odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu sa tak javí ako zbytočné ale bez toho, aby bol sťažovateľ vôbec oboznámený s tým, prečo ním uvádzané argumenty neboli dôvodné.

V rozhodnutí súdu prvého stupňa nie je uvedený žiadny argument s odkazom na konkrétne zákonné ustanovenie, podľa ktorého má exekučný súd pri skúmaní platnosti rozhodcovskej doložky právomoc konať ex offo, kým súd konajúci o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku tak môže urobiť len na základe podanej žaloby.

Dôsledkom postupu porušovateľa je, že námietku nedostatku právomoci a porušenie zákona prvostupňovým súdom vôbec neriešil, keďže sám neuviedol k tejto otázke nič, a zároveň sa ani reálne nemohol stotožniť s dôvodmi k tejto otázke v uznesení súdu prvého stupňa, kde sa neuvádzajú...

Ani jedno uznesenie vydané súdom (prvostupňovým alebo porušovateľom) nerieši otázku právomoci, keďže výlučne odcitovanie zákona nie je jej riešením ani v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré vyžaduje uvedenie právneho posúdenia, t. j. právneho posúdenia právomoci exekučného súdu na postup, ktorý sťažovateľ podaným odvolaním namietal...

Oprávnenie exekučného súdu zastaviť exekúciu, resp. zamietnuť žiadosť o vydanie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená na základe rozhodcovského rozsudku vydaného v zmysle ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej aj ZoRK) upravuje ust. § 45 nasledovne:

Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,*
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo*
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom...*

K zamietnutiu žiadosti došlo z dôvodov podľa § 45 ods. 1 písm. c) ZoRK. Uvedené ustanovenia však nedávajú exekučnému súdu, ako sa zrejme nesprávne domnieva aj porušovateľ, oprávnenie preskúmať exekučný titul, ale len posúdiť plnenie priznané exekučným titulom, nakoľko aj zákonná formulácia hovorí o plnení, na ktoré zaväzuje

rozhodcovský rozsudok a nie o právnom dôvode, z ktorého plnenie vyplýva a na ktorého základe bol vydaný exekučný titul. Uvedený záver pritom nevyplýva len z gramatického výkladu § 45 ZoRK, ale možno ho systematicky odvodiť aj z vymedzenia oprávnenia exekučného súdu pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku...

Právoplatnosťou každého rozhodnutia dochádza k ustáleniu určitého právneho stavu a tento možno zvrátiť len zákonne určeným spôsobom (mimoriadne opravné prostriedky; v rozhodcovskom konaní žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku). Tým, že vec je právoplatne skončená, dôvody na zmenu takto ustáleného stavu sú obmedzené (zákonom), nakoľko inak by právoplatnosť sama strácala akýkoľvek zmysel. Pokiaľ však ani nedôjde k ich využitiu, potom exekučný súd sa nemôže zaoberať otázkami, ktoré sa mohli riešiť len na ich základe. Porušovateľ svojím postupom nerešpektuje ani prekážku rozsúdenej veci...

Nedostatok oprávnenia exekučného súdu zasahovať do právoplatne ukončenej veci jednoznačne vyplýva nielen z vnútroštátnej úpravy, ale aj z argumentácie Súdneho dvora EU (predtým ESD) v rozhodnutí vedenej pod C-40/08 (Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira)...

Proti rozhodcovskému rozsudku sp. zn. RK-44/08/GR povinný nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle uvedeného zákona. Uvedené v kontexte bodu 47 odôvodnenia rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-40/08, ako aj vnútroštátnej právnej úpravy znamená, že exekučný súd nemá ex officio právomoc nahrádzať pasivitu povinného v predchádzajúcom konaní argumentmi o práve preskúmať rozhodcovský rozsudok v „merite veci“. Postup nad rámec uvedeného je postupom nezákonným a protiústavným v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy.

Takýto záver podporuje aj rozhodnutie C 168/05 vo veci Mostaza...

Povinný napriek absolútnej pasivite v celom predchádzajúcom konaní alebo nepodaní návrhu na začatie konania podľa ust. § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní bol postupom Krajského súdu v Trenčíne postavený do pozície ako keby takúto žalobu resp. námietku podal, teda ako keby vykonal procesný úkon, hoci tak nikdy nespravil a naopak sťažovateľovým prvým úkonom mohlo byť až odvolanie. V prípade podaných námietok či žaloby povinným by však sťažovateľ mal aspoň právo sa k nim vyjadriť, kým v tomto

prípade k argumentácii porušovateľa či prvostupňového súdu nemohol zaujať ani stanovisko.

Neakceptovateľné je tiež to, že exekučný súd takto postupoval dávno po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského nálezu.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„I. Základné právo spoločnosti P. C. S., s. r. o... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/300/2010-35 zo dňa 21. júla 2010 porušené.

II. Základné právo spoločnosti P. C. S., s. r. o... na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/300/2010-35 zo dňa 21. júla 2010 porušené.

III. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/300/2010-35 zo dňa 21. júla 2010 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

IV. Krajský súd v Trenčíne je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške 303,30 EUR vrátane DPH... na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má každý právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Sťažovateľka namietala porušenie v petite označených práv uznesením krajského súdu.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tohto svojho ústavného poslania a postavenia nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol

náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s postupom krajského súdu, ktorý na jej odvolanie potvrdil uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 Er 95/2010-15 z 30. apríla 2010 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku v časti, *„čo do istiny... presahujúcej 1.659,83 Eur“*, a v časti, *„čo do úroku z omeškania... presahujúcej 8,5 % ročne zo sumy 1.659,83 Eur od 24. 01. 2008 do zaplatenia“*.

V nadväznosti na to sťažovateľka nesúhlasila s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom krajského súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jej exekučnej veci.

Ústavný súd poznamenáva, že o predchádzajúcich sťažnostiach sťažovateľky analogického skutkového a právneho obsahu ako posudzovaná sťažnosť už rozhodoval svojimi skoršími uzneseniami (napr. I. ÚS 202/2010, IV. ÚS 269/2010, I. ÚS 284/2010, IV. ÚS 310/2010, IV. ÚS 369/2010), a preto pri posudzovaní tejto sťažnosti vychádzal aj z odôvodnenia svojich skorších uznesení, na ktoré zároveň v podrobnostiach odkazuje.

V reakcii na námietky sťažovateľky ústavný súd neposudzoval, či a do akej miery je napadnutý výklad danej problematiky krajským súdom optimálny, ale iba zisťoval, či nie je interpretáciou natoľko extrémnou, a teda svojvoľnou, že by vybočovala z postulátov spravodlivého procesu vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nedospel k záveru, že by namietané uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné a zasahovalo do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru ústavného súdu základné právo

na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu a uznesenia okresného súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi ním preskúmaného uznesenia okresného súdu (ktorý príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a ktorého úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné) a na tieto vo svojom uznesení odkázal. Vzhľadom na uvedené nie je možné urobiť záver ani o absencii náležitého odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúcich možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ústavný súd iba konštatuje, že keďže nedospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia krajského súdu v

súvislosti s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, nemožno toto rozhodnutie kvalifikovať ako arbitrárne ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 47 ods. 3 ústavy.

Ústavný súd nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto základných práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto je sťažnosť v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ju z toho dôvodu pri jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalším návrhom sťažovateľky na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutého uznesenia), keďže rozhodovanie o ňom je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2010